

i Ze sborových akcí

Út	19. 11.	16:30	setkání starších věkem
Út	19. 11.	19:00	Ekumenická biblická hodina (Pavel Filipi)
Ne	24. 11.	9:30	Ekumenické bohoslužby s ČČSH
Út	26. 11.	14:30	setkání starších věkem
Pá	29. 11.	18:00	společné vázání adventních věnců
Ne	1. 12.	9:30	1. neděle adventní, bohoslužby (Ester Čašková), VP
Út	3. 12.	14:30	koncert nejen pro starší věkem (Intercamerata - sedmičlenný smyčcový orchestr)
Út	3. 12.	16:30	schůzka křesťanské služby
Ne	8. 12.	9:30	bohoslužby (Ester Čašková)
Ne	8. 12.	10:30	Adventní trh (začátek po bohoslužbách)
Út	10. 12.	19:00	Schůzka hospodářské komise
Ne	15. 12.	9:30	bohoslužby (Ester Čašková), poté rozhovor o samofinancování
So	21. 12.	10:00	generálka vánoční hry
Ne	22. 12.	9:30	bohoslužby s dětskou vánoční hrou
Út	24. 12.	15:00	Štědrovečerní ztišení v kostele
St	25. 12.	9:30	Boží hod vánoční (Ester Čašková, VP)
Ne	29. 12.	9:30	bohoslužby (Martina Lukešová)

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangelnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakční kruh tvoří *Matěj Cháb, Jakub Rais, Jana Šarounová, Barbora Uličná a Adelaída Wernischová*. Jazykové korektury: *Jana Šarounová*. Tiskovou verzi programem L^AT_EX 2_ε připravuje *Jan Mach*, internetovou *Jan Šaroun*. Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangelnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Neprodejné.**

foto Jan Zeman

Obsah

Nemusíme se bát, že na nás Stvořitel zapomněl	2
Ne pomáhat, ale setkávat se	5
Společenstvo nikoli prstenu, ale hřebů	10
Jan Sokol, Křesťan a politika aneb koho volit?	13
Nová koncertní sezóna začala	14

Nemusíme se bát, že na nás Stvořitel zapomněl

Kázání Ondřeje Koláře na Vinohradech 6.10.2013

Jan 5,1–18 *Potom byly židovské svátky a Ježíš se vydal do Jeruzaléma. V Jeruzalémě je u Ovčích brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, a u něho pět sloupořadí. V nich leželo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých. Neboť anděl Páně čas od času sestupoval do rybníka a vířil vodu; kdo první po tom zviření vstoupil do vody, býval uzdraven, ať trpěl kteroukoli nemocí. Byl tam i jeden člověk, nemocný již třicet osm let. Když Ježíš spatřil, jak tam leží, a poznal, že je už dlouho nemocen, řekl mu: „Chceš být zdravý?“ Nemocný mu odpověděl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě donesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.“ Ježíš mu řekl: „Vstaň, vezmi své lože a chod!“ A hned byl ten člověk uzdraven; vzal své lože a chodil. Toho dne však byla sobota. Židé řekli tomu uzdravenému: „Je sobota, a proto nesmíš nosit lože.“ Odpověděl jim: „Ten, který mě uzdravil, mi řekl: Vezmi své lože a chod!“ Zeptali se ho: „Kdo je ten člověk, který ti řekl: Vezmi je a chod?“ Ale uzdravený nevěděl, kdo to je, neboť Ježíš se mu ztratil v zástupu, který tam byl. Později vyhledal Ježíš toho člověka v chrámě a řekl mu: „Hle, jsi zdravý. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!“ Ten člověk šel a oznámil Židům, že je to Ježíš, kdo ho uzdravil. A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvě-*

coval sobotu, ale dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl narovně.

Sestry a bratři, co se vlastně smí a co nesmí dělat v den sváteční? Zkuste se někdy zeptat nějakého faráře nebo farářky, schválně jestli bude vědět. Nejsem si úplně jistý, jestli se dočkáte jednoznačné odpovědi.

Pravověrní Židé v tom mají naopak docela jasno. Až do posledních detailů. Možná se pousmějeme nad tím, že si nemohou o šabatu ani zapálit cigaretu – ale nemůžeme jim upřít skutečnou úctu před Desaterem. My křesťané jsme v tomto trochu uvolněnějších mravů.

Jak na tom byl se svěcením soboty Ježíš? O sobotách ho nacházíme často v synagogách; to by odpovídalo obrazu zbožného rabína. Jenže v těch synagogách – nebo i mimo ně – dělal občas věci, které by se v tento den dělat neměly. Alespoň podle tehdejších předpisů ne. Ježíš se jistě nijak nevyžíval v jejich porušování a pohrdání zákonem. Ani nechtěl za každou cenu provokovat. Dnešní příběh nám ukazuje, že je všechno trochu složitější.

Ježíš přichází o svátcích do Jeruzaléma a naskýtá se mu prazvláštní pohled. Okolí rybníku Bethesda u bran do města vypadá jako jedna velká polní nemocnice. A je to dost neutěšená scenerie. Lidé, kteří upínají svou poslední naději k nějakým pochybným pár vlnkám na vodě. Ty jim prý mají přinést uzdravení. Když nepomohli lékaři a léčitelé, má pomoci už jen nějaký zázrak. Uprostřed lidského utrpení se žel daří všelijakým pověrám.

lest. A zlé věci se nevyhýbají ani lidem dobrým. Nic z toho není v žalmech zamlčeno nebo retušováno. Jejich autoři to vše v jakési strohé hrubosti předkládají Bohu. Volají, ptají se, křičí, stěžují si, obhajují svou nevinu, svolávají hněv nebo zase pláčou a naříkají.

Ale při tom všem, ve všech těch životních podobách a polohách, přinášejí žalmy jedno klíčové sdělení: nevolá se do větru, nevyjadřuje se obecný povzdech, nenadává se na vládu, osud nebo konstelaci hvězd. Autoři žalmů vždy volají k Hospodinu. Bůh přiznal žalmistům právo nářku a protestů. Navzdory vši bídě je stále možné volat. Pořád to má cenu. Pořád existuje ten vertikální komunikační kanál, třebaže někdy tak obtížně dostupný, jak svědčí mnohá svědectví žalmistů, jakož i mnohá svědectví naše či našich současníků. Žalmy mluví o tom, že dokonce i když Hospodinu něco vyčítám nebo mu nadávám, vyjadřuji vlastně, že o Něm vím a zároveň (a to je ještě důležitější) připouštím, že On ví o mně. Že mě nějak slyší, že mu svoji modlitbu v nejrůznějších podobách a polohách smím pokračně znovu předkládat. A čekat odezvu. Ty, Hospodine, ty odpovíš.

Jestli i nám někdy v životě připadá,

že je všeho jaksi přespříliš, pak můžeme s nadějí a důvěrou otevírat knihu žalmů. Tak silnou a aktuální v tom, jak dovede vyjádřit syrovou, nepřikrášlenou realitu života – ale tak silnou a aktuální také v tom, že i uprostřed největšího trápení je možné volat, ptát se, nadávat i plakat – ale to vše na konkrétní Boží adresu.

Antonín Dvořák v Biblických písních vlastním výběrem textů a jejich řazením naznačil jistou linii: Když se „soužení srdce mého rozmnožují“, když „strachové smrti připadli na mne“, když jsem „v zemi žíznivé a vyprahlé“, i tehdy „pomoc má jest od Hospodina“. To je hluboké poznání, že náš životní příběh je zařazen ještě do jiných, hlubších souvislostí, než jaké nám někdy sugeruje náš úděl. Kdo tohle pochopil, pozvedl oči a uviděl, kdo to zažil, ten pak porozumí i tomu, co zazní na konci: že je dobré Hospodina chválit, „zpívat mu píseň novou“ a „na desíti strunách žalmy mu prozpěvovati“.

Troufám si říct, že tohle všechno Dvořák dobře znal a že ho to v těžkých životních chvílích podrželo. Máme také my důvod připojit se na závěr k radostné písni chval?

Tolik Pavel Hanych.

Věra Vaňátková

každý rok se konají nějaké volby. A tak se strany stále předvádějí, místo aby něco dělaly.

Naše situace je specifická tím, že je málo kapitalistů. Firmy patří bankám nebo společnostem, které mají za cíl pouze zisk. Chybí jim touha po „dobrém jménu“, jednání s určitou dávkou velkorysosti a odvahy. Na druhou stranu jsme všichni kapitalisté – všichni, kdo máme účet v bance. Utiskovaní jsou spíš zaměstnavatelé, kteří nesou všechna rizika podnikání. Odbory dnes fungují jen ve státní správě, stávkou hrozí akorát učitelé, zdravotníci a horníci.

Levice a pravice jdou navenek s jinými hesly, než oč jim ve skutečnosti jde.

Pravice se ohání svobodou, ale fakticky operuje se sobectvím (proč

mám platit daně na darebáky?). **Levice se ohání solidaritou, ale fakticky operuje s lidskou závistí.**

Je třeba udržet rovnováhu mezi oběma. Parlament není nic jiného než vzorek společnosti. Moc nesmíme chtít moralizovat, protože v politice je nutné dělat kompromisy. Hlavním úkolem parlamentu je zvolit vládu. Kdo tenhle úkol odmítá, není vhodným kandidátem do voleb. **Chťít do všeho mluvit, ale nemít za nic zodpovědnost, je hrozně pohodlné.** A důležitým měřítkem je vztah dotyčné strany k Evropě. **Je třeba, abychom v Evropě měli dobrou pověst a pečovali o ni.** Není to hmatatelná věc, ale důvěryhodnost země je podstatná i pro ekonomiku.

eč

Nová koncertní sezóna začala

1. října 2013 v naší modlitebně začaly pravidelné koncerty vždy první úterý v měsíci. Koncerty jsou pokaždé velmi hodnotné, tentokrát však byl mimořádně krásný. Nebylo to jen vynikající interpretací operních sólistů, ale i krátkou biblickou úvahou, oddělující první a druhou polovinu programu. V první části dominovaly světové árie známých oper a obsahem druhé části byly Dvořákovy Biblické písně. A právě tady předcházela ona biblická úvaha br. Pavla Hanycha. Stojí zato si ji přečíst.

Volání na Boží adresu

Biblická úvaha Pavla Hanycha k Biblickým písním Antonína Dvo-

řáka

Má-li zaznít biblická úvaha těsně před provedením asi nejslavnějšího a nejsilnějšího písňového díla Antonína Dvořáka, pak tématem nemůže být jiná biblická kniha než právě sbírka žalmů, jejichž texty za chvíli uslyšíme jako cyklus Biblických písní.

Nebyl to zdaleka jen Dvořák, koho žalmy inspirovaly. I dnes se k nim mnozí rádi vracíme – při četbě Písma, při zpěvu, při modlitbě. Snad proto, že žádná jiná kniha v bibli není tak silná v tom, jak dovede vyjádřit syrovou, nepřikrášlenou realitu lidského života. Až nás to někdy pohoršuje. Nic se tu nezastírá. Život přináší radost i veselí, ale také (a často možná víc) i úzkost, trápení a bo-

Prý ta podivuhodná uzdravení způsobuje sám anděl Páně, tak na tom možná bude něco pravdy, říkalo se tehdy.

Jenže to má jeden háček: uzdravení bude vždy jen ten první, komu se podaří dostat se k vodě nejdřív. Jestliže zázrak, tak zase jen pro vyvolené – vlastně pro ty nejschopnější mezi nemocnými a bezmocnými. Ti méně schopní, tedy ti, kdo by přitom uzdravení nejvíce potřebovali, mají smůlu.

Život bývá nespravedlivý a krutý. Ten rybník se sice jmenoval Bethesda – v překladu dům milosrdenství. Ale o žádném milosrdenství tu nemohla být řeč. Jakápak milost, když je tu jen pro ty, co si pro ni umí doběhnout co nejdřív, pro ty, kdo si z ní dokážou zavčas utrhnout jeden díl jen pro sebe. Umíme si představit, jak nemilosrdný asi musel vypuknout boj a tu živou vodu, když se její hladina zvířila.

Člověk, kterého tu potkal Ježíš, byl z tohoto hlediska dost beznadějným případem. Muselo by se stát skutečně něco nepředstavitelného, aby na něj kousek z toho zdraví ukápl. Kam se tak může jeden ochrnutý doplazít; všichni okolo ho v honbě za uzdravením převálcují. Přesto tento člověk i po osmatřiceti letech doufá. A teď jeho naděje získává konkrétnější obrysy – objevuje se někdo, kdo by ho mohl v pravý okamžik k vodě přinést. No jistě – co jiného by mohl tento dobrý člověk, který chce pomoci, udělat?

Z lidského hlediska se tedy nic moc dělat nedá. Jen trochu napomocť tomu zázraku, přiblížit se k němu na dosah. A pak už jen čekat, jestli ta léčivá voda zafunguje nebo ne.

Z hlediska Božího se ale dá dělat mnohem víc. Totiž: skutečně uzdravit. Skutečně člověka napravit. Stvořit něco no-

vého a naprosto neočekávaného. A právě to se teď skrze Ježíše Krista stalo.

Bylo to porušení šabatu, nebo nebylo? Z lidského pohledu nejspíše ano. Jestliže pokládáme Ježíše pouze za potulného léčitele, pak právě teď rozšířil své ordinace hodiny i na den, kdy je pracovat zakázáno. Dokonce se mu podařil obzvlášť úctyhodný lékařský zákrok; to nebyla jen drobná lapálie. Strážci zákona mohli být oprávněně rozhořčeni. Ježíš navíc ještě přilil olej do ohně tím, že přikázal vyléčenému, aby vzal své lůžko a odešel. To je dokonce navádění k trestnému činu.

Z hlediska Božího se ale v tu chvíli událo mnohem víc. Jestliže Ježíš tak často uzdravoval právě v sobotu, určitě to nebylo náhodou. Ježíš nepřišel zákon o sobotě zrušit, ale naopak ho naplnit. Přišel připomenout jeho pravý smysl.

Jak víme, přikázání o dni odpočinku má ve Starém zákoně dvojí zdůvodnění. Podle druhé knihy Mojžíšovy je náš šabat napodobením Božího šabatu, tedy Božího spočinutí po vykonaném díle stvoření. V den odpočinku máme my všichni, nejen lidé, ale i zvířata a rostliny i celý svět slavit, že vůbec jsme. Všichni se máme připojit k Boží radosti nad svým stvořením.

V páté knize Mojžíšově, z níž jsme četli dnes, zase slyšíme, že si máme sedmého dne odpočinout proto, že Hospodin vyvedl svůj lid z egyptského otroctví. Den odpočinku je tedy zároveň dnem vysvobození. Především vysvobozením od práce – nejen té otrocké v Egyptě, ale jakékoli práce, která není posledním smyslem a naplněním lidského života. Dokonce i dobytčata na této svobodě mají mít podíl.

Ježíš k tomu dodává, že to Boží vy-

svobození jde ještě mnohem dál a hlouběji. Nejde jen o ustání v činnosti, o jakési Boží a vesmírné nicnedělání. Jde zároveň o vysvobození od všeho, co nás svazuje, ponižuje a bere pravé lidství. Jde o nápravu stvoření odcizeného Bohu, o nastolení spravedlnosti, o uzdravení všeho, co je nemocné a hyne. To je teprve ten pravý Boží pokoj, šálóm. V den sváteční si máme připomenout, jaké má s námi Bůh záměry, a spolehnout se, že je také dovede do konce.

Tyto Boží plány měl poznat i onen ochrnutý u rybníka Bethesdy. I on se směl dovědět, že Bůh ho nechce nechat být bezmocným zoufalcem. Ježíšovo uzdravení bylo znamením Božího vysvobození. Bylo napodobením slavného vyvedení Izraelců z Egypta. Právě sobota byla k tomuto činu tou nejvhodnější dobou.

Pravda ovšem je, že nám pravou svobodu a pravé lidství kradou nejen zákeřné choroby či vrozená postižení, ale mnohem častěji i zlo sídlící v nás. To, co dokáže provést člověk člověku, předčí i ty nejhorší lékařské diagnózy. A proto když Ježíš uzdraveného později potkává v chrámu, napomíná ho, aby nehřešil, aby ho nepotkalo něco horšího. Můžeme si pomyslet: co horšího může člověka postihnout než vleklá, beznadějná nemoc? Ježíš svou výhrůžku dál nerozvádí, ale snad můžeme říci, že tím horším je právě hřích sám. A pokud má být uzdravení skutečně úplné, nemůže se zastavit jen u léčby těla, ale musí zasáhnout celého člověka, i jeho nitro.

Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji – odpověděl Ježíš těm, kdo ho obvinili z porušování předpisů o sobotě. Evangelista Jan naznačuje, že tato věta některé Židy popudila mnohem víc

než samotné uzdravení. Není divu. Konec konců – pomoc bližnímu v sobotu by schopný advokát snad dokázal nějak obhájit. Vždyť i mezi farizeji se tehdy živě diskutovalo o tom, co se v sobotu smí a co ne – tak by se snad nějaká právnická klička našla.

Svou odpovědí svým souvěrcům však nad sebou Ježíš podepsal ortel. Ježíš jasně říká: moje práce se té lidské práci podobá jen na první pohled. Ve skutečnosti pracuji ve službách svého nebeského Otce. A tak mou práci nelze poměřovat lidskými měřítky. Ve mně přichází Bůh sám mezi svůj lid, aby se ho ujal. Já sám jsem tím očekávaným Božím pokojem. Já sám jsem ten, který může zvolat: Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.

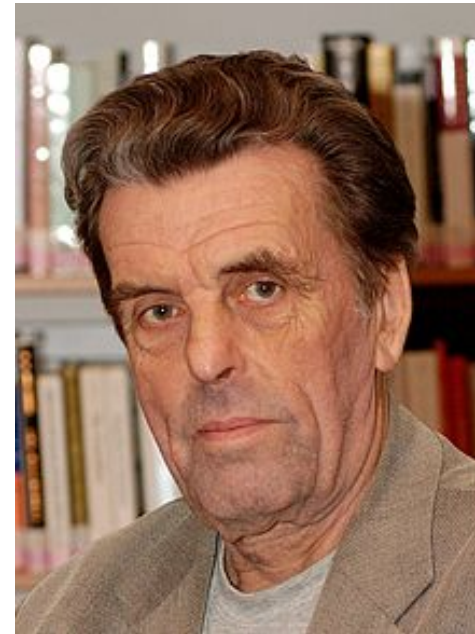
A tak se nakonec od Ježíše dovídáme překvapující věc: je to Bůh sám, kdo porušuje šabat. Neustále, ve dne v noci, v každém okamžiku. Bůh nenechal své stvoření napospas vlastnímu osudu, aby si v klidu vychutnal nebeskou dovolenou a jen občas se podíval na zem, jak se tady sami se sebou trápíme. Bůh pracuje, uzdravuje, napravuje a činí všechno nové.

A tak také Ježíš, který přišel naplnit vůli svého nebeského Otce, se nemůže chovat jinak. Dnešní příběh nám obzvlášť zdůrazňuje, že v Ježíši pracuje Bůh pro nás všechny. Nejen pro pár vyvolených, kteří mají dost silné lokty na to, aby se probili v životě dopředu a pak slízli smetanu. Pracuje právě pro ty, co se sami ani neumějí pohnout z místa.

A tak se ani my nemusíme se bát, že na nás náš Stvořitel zapomněl, anebo že je třeba příliš unaven a chce si od nás odpočinout. Vždyť on nespí, nedříme, jak

Jan Sokol, Křesťan a politika aneb koho volit?

Zápisky z přednášky – rodinná neděle 20.10.2013

prof. PhDr. Jan Sokol, Ph.D., CSc.

Úkolem politiky je zajišťovat bezpečí a svobodu lidí. Jenže svoboda je riskantní: to, co chceme pro sebe, dostanou i všichni ostatní. Křesťané ovšem patří k těm, kdo svobodu potřebují. Patří mezi lidi, kterým nestačí jen jejich soukromí, a tak jsou za svobodu také zodpovědní. Měli by šířit odvahu, bez které svoboda není možná. Do jaké míry sneseme svobodu druhých, do té míry jsme sami svobodní. **Svoboda ve společnosti je svoboda podle pravidel.** A ta je třeba mocí vymáhat. Svoboda je tedy založena na účinně vymahatelném a fungujícím právu. To je něco, co zrovna u nás moc nefunguje.

Ale **proti tendencím „blbě ná-**

lady“ prof. Sokol radí: **dívejte se méně na televizi a více z okna.** Věřte víc tomu, co vidíte, než tomu, co vám média sdělují. Česká společnost na tom totiž zas není tak špatně, lidé většinou nekradou a jsou zdvořilí.

Potíže máme s důvěryhodností naší země v zahraničí. I když prof. Sokol není přívržencem bývalé vlády, vidí jako její zásluhu, že se pokusila zvýšit důvěryhodnost České republiky v zahraničí. Nemůžeme si dovolit žít v izolaci, žijeme z dovozu a vývozu. Jako druhý kladný bod pro bývalou vládu vidí uvolnění rukou policii a prokuratuře, což paradoxně mezi prvními dopadlo na bývalého premiéra Nečase. Jako slušný politik ovšem reagoval jinak, než je běžné – při prvním podezření (neprokázané vině) na svou funkci rezignoval.

K občanské angažovanosti patří schopnost hodnotit věci přiměřeně. Respektovat právo, na to nejsme zvyklí. Mezi soudci nemáme mnoho osobností. Oni sami si stěžují, že se o ně nikdo nezajímá, ale přesto jsou důležití.

Vzhledem k nastávajícím volbám je potřeba si uvědomit vady českého volebního systému. Strany jsou strašně slabé, mají málo členů. Nikde jinde ve světě není tak snadné docílit toho, aby vláda padla, jako u nás. Vláda je tu vydána na milost a nemilost parlamentu. Demokratický systém předpokládá, že se udělá volební kampaň a ta strana, která vyhraje, získává na 4 roky mandát k vládnutí. My ovšem žijeme v neustálé kampani – bez onoho klidového času k vládnutí, protože

– hledat řešení konfliktů nenásilným způsobem

přiznávat se k německým dějinám a snažit se získat ve společenství národů porozumění jeden pro druhého.

– podporovat setkávání mladých lidí ve společném „domě Evropy“. „Být křesťanem bude v budoucnu znamenat dvě věci: modlit se a konat spravedlnost“, řekl Dietrich Bonhoeffer.

Litanie smíření, která se čte každý pátek v Coventry a každou středu navečer také v Mönchengladbachu – Rheytdu, zní takto:

Nenávist, která rozděluje jednu rasu od druhé, jeden národ od druhého, jednu třídu od druhé: OTČE, ODPUSTĚ.

Touhu lidí a národů vlastnit to, co není

jejich: OTČE, ODPUSTĚ.

Touhu po majetku, která zneužívá práci druhých a pustoší zemi: OTČE, ODPUSTĚ.

Naši závist vůči blahobytu a štěstí druhých: OTČE, ODPUSTĚ.

Naši chybějící účast na nouzi zajatých, bezdomovců a uprchlíků: OTČE, ODPUSTĚ.

To, že jsou sexuálně zneužívány ženy, děti i muži a zbavování lidské důstojnosti: OTČE, ODPUSTĚ.

Pýchu, která nás navádí k tomu, abychom věřili sami sobě a ne tobě: OTČE, ODPUSTĚ.

Nepřipadá vám to velmi aktuální?

Ester Čašková

Zamyšlení nad stárnutím II.

Tajemství, jak dobře stárnout, je toto: zůstat mladý srdcem, zůstat blízko Bohu, a být stále plně zapojen do života. Náš problém není zrcadlo, ale to, jak sami sebe vidíme. Všimli jste si, jak „mladí“ zůstávají někteří starší lidé, a jak opravdu staře vypadají jejich vrstevníci? Nehleďte pomíjivou studnici mládí, ani se nepoddávejte času a „osudu“. Naopak: soustřeďte se na tyto dvě věci:

1. Buďte realističtí! Není nic pošetilejšího než žena, která se strojí a líčí tak, aby vypadala mladě, jako před pár desítkami let. Když budete spokojeni se svým věkem i životním údělem v daném období, ostatní to přijmou podobně. Šalomoun to dobře vystihl (Kaz.12, 1–2). Ve stáří ubývá energie, slábne zrak, povolují svaly, tuhnou klouby, vlasy šediví atd. Vitamíny a cvičení sice pomáhá, ale zvládat stáří s důstojností dokáže jen člověk,

který vidí vše realisticky, nic si nemaluje. 2. Buďte štedří, dávejte na dobré účely, neshromažďujte majetek, spíše se o něj sdílejte. Buďte ostatním k požehnání (Přísl.11,1–2).

Investujte stále nejen energii, ale cokoli máte do budování Božího království, výdělečnou aktivitu přenechte mladým.

Kdybyste se neuměli vzdávat věci i vůdčího postavení, přepadla by vás deprese z osamělosti, brzy by vás postihly nemoci a ke konci své cesty byste zeslábli.

Když zavřete dveře, zatáhnete záclony a zcela se izolujete, budete staří v kterémkoli období života.

Ale když zůstanete aktivní myslí i srdcem, otevřete se Bohu a bližním, budete mladí bez ohledu na vysoký věk!

Pokračování v dalším čísle

Z Anglického křesťanského rozhlasu – květen 2011, přeložila *Dagmar Bružová*

zpíváme v jedné písni. Je tu pro nás – dokonce i tehdy, když my s jeho prací nepočítáme a ani o ni nestojíme. Zůstává nám věrný navzdory všemu.

Tuto jistotu si smíme připomínat právě dnes, v neděli, v den sváteční, v den radosti. Vždyť tento den slavíme také proto, že ten rozhodující a největší čin již pro nás Bůh vykonal. Vzkřísil svého Syna z mrtvých, abychom i my jednou povstali

k novému životu. A tak alespoň jednou za týden smíme pokojně spočinout. S vědomím, že Bůh se o nás postará lépe, než bychom to sami svým pachtěním dokázali. Vždyť pro nás pracuje bez přestání.

Pane, bez tvého nasazení pro nás bychom nedokázali povstat z toho, co nás tobě vzdaluje. Prosíme, abychom i my uměli v pravý čas pracovat všude tam, kde člověk přichází o své lidství. Amen.

Ne pomáhat, ale setkávat se

Proč věřím – rozhovor s Filipem Němečkem

ologie s psychologií, ale je podle mě důležité vnímat všechny ty rozměry najednou – člověk žije zakořeněn v mnoha souvislostech a vztahových systémech, můžeme o něm uvažovat třeba jako o pověstné bio–psycho–socio–spirituální jednotě... (Jednotě?) Zajímá mě vždycky, kudy ten spirituální rozměr vlastně protne ty ostatní, jak se navzájem všechny ty rozměry dohodnou, či pohádají atd.

Plánuješ stát se farářem a zkusit pracovat s lidmi na okraji. Myslíš, že jim má církev co nabídnout? Ježíš se často s takovými lidmi stýkal, není náhodou evangelium právě pro ně, a ne pro „spořádané“ lidi?

Okraj mě zajímá vždycky víc než střední proud, ale z okraje zase asi hlavně ti duševně nemocní. Kéž bych měl na působení mezi nimi kdy dost sil... Ti lidé si bezpochyby mají s církví co nabídnout navzájem! K víře mohou být umocnění jak oni, tak církev. Církev se může stát zdatnou ukotvující komunitou pro takové lidi – při znatelnější troše štěstí náležitě spirituálně–socio–psycho–

Proč jdeš právě cestou dialogu mezi teologií a sociální prací?

Jdu jí jen z části, na HTF studuju kombinaci s psychosociálními studií, v níž je tedy i „psycho“ zahrnuto, víc mi vždycky učarovává kombinace te-

biologickou... Už jenom z toho důvodu, že když mají ostatních institucí plné zuby, v církvi mají šanci nalézt o něco spontánnější vztahy. Ale když už se to snažím takhle v kostce sepsat, napadá mě, že už samo dělení na „my a oni“ je z druhé strany živé, kousek duševně nemocného je v každém z nás, kousek duševně zdravého je v každém duševně nemocném. Snad nás už toto prozření popostrčí blíž k bezprostředním setkáním. Ale co kupříkladu můžeme přijímat „my“ od „nich“? Třeba prahnutí po autenticitě, s níž se pojí nekompromisnost, se kterou mnozí z nich zrelativizují každou pseudojistotu (modlu), větření institucionálního formalismu na sto honů, a s tím zase ruku v ruce spjatá ryzí vděčnost za vše, co institucionální rámec přesahuje a co mu předchází... Krásu setkání.

Evangelium je pro všechny. Kristus by mezi takové lidi zavítal rád, protože i ve vyspělé západní konzumní civilizaci se touha po živém Bohu ráda vytěsňuje do různých léčeben a na další fascinující místa.

Studuješ sociální práci a pomáháš druhým z jejich nemocí a neduhů. Často je ale právě těžké odlišit „nemocného“ od „zdravých“, v některých hovorech se psychoterapeut mění v klienta a obráceně...

Ano, tak to skutečně bývá. Zastávám teorii, že psychoterapeut by neměl mít více problémů než jeho „klient“. Celkově bych raději kladl důraz na to setkání než na to pomáhání. V případě pomáhání nastává někdy určité riziko ideologie pomá-

hání, řekl bych...

Myslíš, že naše církev dělá dost pro lidi na okraji? V čem vidíš mezery a co oceňuješ?

Nemám o aktivitách církve žádný povšechný přehled. Jako vyzývavá sociální avantgarda mi připadají aktivity Mikuláše Vymětala a lidí v jeho okolí. Napadá mě, že církev snad dělá mnohé i v podobě jednotlivých věřících, kteří vlastně celou církev tvoří, a s lidmi se setkávají ve všedním týdnu. Ve skrytu! Tuhle sféru bych ani trochu nepodceňoval! Dychtivě a naslepo rozdmýchat jiskry všech těchto lidí mi připadá minimálně stejně důležité jako vylámat si hlavu s vymýšlením věcí na čistě oficiální bázi.

Poslední záludná otázka: Proč věříš?

Protože mi nic jiného nezbývá. Jsem rád, že mě Bůh nějakými záhadnými pouty k sobě postupně přitahuje. Ač to všemožné, na čem visím, stále mnohdy není on... Ale mám dojem, že občas je to skutečně on.

Ptala se Magdaléna Živná

(Převzato z časopisu Bratrstvo č.8/2013 s laskavým svolením redakce)

Filip Němeček je členem našeho sboru, na Vinohradech byl pokřtěn a konfirmován. Nyní studuje Husitskou teologickou fakultu a po jejím ukončení by rád nastoupil na jáhenskou praxi a připravoval se na práci faráře. V současné době se aktivně účastní života pražského sboru Ochránovského seniorátu ČCE.

jaš

foto Wikipedie

mínka válečných útrap a nová katedrála byla postavena vedle těchto ruin.

Ze zbytků ničivého náletu tak byl vytvořen symbol, který vyjadřuje ducha odpuštění a nového začátku. Kříž z hřebů z Coventry dnes stojí jako znamení smíření také na mnoha dalších místech. Pod tímto křížem se lidé hlásí k úkolu překonávat protiklady a hledat nové cesty pro společnou budoucnost. Hlavními tématy v Coventry jsou bombardování, uprchlíci, sexuální násilí v důsledku války, miny, dětské vojáci a dopad války na životní prostředí.

Mám v Německu přátele ve dvou městech, která se ke „společnosti kříže z hřebů“ (Nagelkreuzgemeinschaft) přihlásila, v Norimberku a v Mönchengladbachu. S tímto zvláštním křížem se však můžete setkat i v dalších 42 ně-

meckých městech a k tomuto společenství se hlásí křesťanské sbory v Lublinu v Polsku, St. Petersburgu, Moskvě a Kaliningradu v Rusku, v obci Modra na Slovensku, v Sibiu v Rumunsku, v Tiflis v Řecku, v Minsku v Bělorusku, v Mostaru v Bosně–Hercegovině. Zatím nevím o žádném místě v České republice. Německé křesťany tento kříž vybízí stále znovu k tomu, aby v duchu pravdy a smíření zacházeli se svou minulostí, ale i s přítomností, která je plná napětí. V „duchu Coventry“ se proto angažují pro tyto cíle:

- modlit se a pracovat v duchu smíření
- zasazovat se o konkrétní projevy lásky k nepříteli
- podporovat dialog mezi mladými a starými, mezi starousedlíky a cizinci (přistěhovalci)

Společenstvo nikoli prstenu, ale hřebů

foto Wikipedie

14.–15. listopadu 1940 byla bombovým náletem německých letadel zničena katedrála v anglickém městě Coventry. Na ruinu zbylé zdi dal tehdejší probošt Richard Howard napsat: OTČE, ODPUŠTĚ. Tato slova tvoří základ modlitby smíření z Coventry, která vyjadřuje úkol křesťanů ve světě. Modlitba byla sepsána roku 1959 a od té doby se ji modlí křesťané na mnoha místech po celém světě. Například v Coventry se tak děje pod širým nebem v prostoru bývalé katedrály každý pátek ve 12 hodin. Na oltáři stojí kříž vytvořený z velkých tesařských hře-

bíků, kterými byly v původní katedrále sbity trámy a držely její střechu. „Snažíme se vyhnout se jakékoli myšlence na odplatu“, řekl probošt Howard. Další kříž z hřebíků nalezených v troskách byl darován do Pamětního kostela císaře Viléma v Berlíně. Berlínský kostel byl totiž zničen náletem RAF v roce 1943. Novou budovu katedrály v Coventry, postavenou hned vedle trosek původní stavby, navrhl Basil Spence. Tento architekt (později za tento návrh povýšený na rytíře) trval na tom, aby pozůstatky staré katedrály byly ponechány v původním stavu jako přípo-

Vzpomínky na vinohradské faráře IV.

Seriál o vinohradských farářích a vikářích pokračuje trochu netradičně, a sice vzpomínkami Ivana Klímy, jak je zachytil ve své knize Moje šílené století.

Byl jsem sice začátkem války pokřtěn, ale neuvědomoval jsem si, že z toho plynou také nějaké povinnosti ve škole. Vikář, který na obecné škole učil náboženství, zjistil, že ačkoliv jsem členem českobratrské církve evangelické, o hodinách náboženství prostě odcházím ze školy. Zavolal si mne a zepsul mě jako nectného rouhajícího se pobudu a záškoláka. Pohrozil mi, že při takovém chování nedojdu ani spásy, ani známky na vysvědčení.

V příští hodině, na rozdíl od několika evangelických spolužáků, kteří považovali hodiny náboženství za místo kdesi na půl cesty mezi školou a hřištěm, jsem seděl tichounce jako vzorný žák a naslouchal pěknému vyprávění pana vikáře o tom, jak Židé utíkali z Egypta. Hlásit jsem se nemohl, protože jsem o ničem z toho, co pan vikář sděloval jako nezvratnou skutečnost, neměl ani ponětí. Příště při opakování látky jsem se už hlásil a brzy jsem se stal vikářovým oblíbencem. Bohužel, mé vzdělávání o božích zákonech a o příhodách dávných Izraelců předčasně ukončilo nařízení, že nesmím jako potomek zmíněných Izraelců navštěvovat školu.

Pamětliv, že jde o moji povinnost najít spásu, jsem po válce hodiny náboženství nezameškovával. Byl jsem však vychováván v tatínkově racionálním světě, kde se nemělo věřit ničemu, co se nedalo prokázat nějakým pokusem anebo aspoň rozumně vysvětlit. Náboženství tedy jen nevědecky vykládalo nevysvětlitelné přírodní jevy, nabídl primitivní kosmolo-

gii v době, kdy Země byla ještě středem vesmíru. To, co jsem v hodinách náboženství slyšel, jsem proto vnímal jako průnik do pohádkového světa, kde se dály zázraky, velryby polykaly a vyplivovaly proroky, s nimiž pak rozmloval sám Bůh, kde se dalo suchou nohou přecházet po vodě a moře se mohlo rozestoupit před napřaženou holí, kde se voda dala proměnit ve víno, mrtví ožívali (jenže stejně později zemřeli), slepí prohlédali a andělé jako boží poslové navštěvovali lidi, zatímco zlí duchové vstupovali do nečistých vepřů. Teď jsem měl najednou uvěřit, že to vše se událo: Ježíš byl opravdovým Synem božím, toho Boha, který v šesti dnech stvořil nebesa, hvězdy, zemi, vody a všechny tvory, zároveň však Ježíš byl i otcem sama sebe, neboť byl Otcem i Synem v jedné osobě, ačkoliv byl počat Duchem svatým, a právě proto spolu s ním tvořili Otec i Syn trojjedinou bytost, což nelze rozumem pochopit, je tomu třeba věřit.

Mě odmalička zajímala záhada života, nepředstavitelnost věčnosti i nekonečnosti, nevysvětlitelnost vzniku i případného zániku vesmíru, podivný a prudký předěl mezi životem a smrtí. Měl jsem nejlepší vůli proniknout do záhad bytí a bez předsudků vyslechnout všechny výklady, k nimž až dosud lidé dospěli. O nedělich jsem poctivě docházel do vinohradské modlitebny a naslouchal kázáním pana faráře, i když mi připadala odtahitá od toho, čím jsem žil, oč jsem se zajímal. Zkoušel jsem i zpívat: Moudrosti poklad z nebe jest slovo Boží nám, jímž k poznání nám sebe podává Pán Bůh sám... a mnoho dalších písní, jenže

jsem se styděl za svoji pěveckou neumělost, atak jsem pouze otevíral ústa a tichounce si šeptal text. Písně navíc jednotvárně opěvovaly neslychané vtělení nebeského krále narozeného z panny, jistotu víry, nezpochybnitelnost toho, že Kristus vstal z mrtvých, zároveň lkaly nad naší mdlobou, ubohostí, hříšností a smrtelností. Kolísaly mezi krásou ráje a beznadějí pekla a volaly k pokoře a k vroucím modlitbám.

Zařadili mě mezi konfirmandy, prošel jsem všemi cvičeními, naučil se nazpaměť potřebné odpovědi, byl jsem úspěšně konfirmován a začal chodit na schůzky dorostu v našem sboru. Na schůzkách, jichž se obvykle zúčastňovalo kolem patnácti mých vrstevníků, jsme se společně modlili, učili se zpívat, většinou buď farář anebo někdo z nás si připravil krátkou přednášku či kázání, také jsme občas šli společně na výlet nebo do kina, a jak bylo v té době zvykem, i na brigádu, kde všichni účastníci na rozdíl od mých neevangelických spolužáků opravdu pracovali, neboť práci jen předstírat by bylo nepoctivé.

Protože jsem se zúčastnil všech schůzek, všech akcí a během programů kladl otázky o věcech, které ostatní buď považovali za nezajímavé anebo dávno zodpovězené, bratr farář navrhl, abych naší skupině dorostu předsedal. Byla to má první vážná funkce a byl jsem odhodlán brát ji zodpovědně. Z každého učení, které se snaží postihnout všechny oblasti života a ovlivnit naše chování, si lidé obvykle vybírají jen něco. Mě nejvíc přitahoval důraz na skromnost, střídmost, poctivost a vzájemné laskavé, bratrské vztahy, také jistá mravní přísnost. Podle mé představy se totiž děvčata neměla

vyzývavě strojit, natož používat rtěnku nebo si dokonce lakovat nehty, a rozhodně s námi neměla flirtovat, my zase jsme neměli mluvit hrubě, bavit se o příliš světských záležitostech, jako jsou taneční zábavy nebo poslední ligová utkání ve fotbale (z mé strany čiré pokrytectví, bydlel jsem totiž kousek od stadionu Bohemians a chodil na každé utkání). Ve sborové místnosti, kde jsme se scházeli, se neměly hrát na harmoniu poslední filmové šlágry a nebylo vhodné po schůzce mířit rovnou do hospody na pivo.

Naštěstí jsem si puritánské názory nechával pro sebe, jen když se mě bratr farář dotázal, zda bych si nepřipravil přednášku o Janu Husovi, překvapil jsem ho tím, že jsem téměř nadšeně souhlasil; Hus byl přece člověk, který se vzbouřil proti zkaženosti svých současníků a usiloval o mravní obrodu národa.

Vypůjčil jsem si hromadu knih, až jsem žasl, kolik bylo jen za posledních sto let o dávno upáleném reformátorovi napsáno studií, životopisů, dokonce i básní. Knihy dopodrobna popisovaly pletichy mezi stranou Husovou a stranou arcibiskupovou, mnoho se také psalo o Husově oddanosti národu, křesťanským ideálům, o jeho mučednictví, které jako by předjímalo mučednickou budoucnost celého národa. Mne nejvíc zajímalo jeho horlení proti zkaženosti a úplatnosti kněží, proti opilství a ženské parádivosti, ale z Husova osudu mi neuniklo ani jiné poučení: Každý, kdo příliš vybočí, se stane přemětem nenávisti a je nakonec nějakým způsobem zbaven života.

Připravil jsem si přednášku důkladně: Hus byl člověk čistý, po mladických poklescích pochopil, že člověk, který přijme bez odporu špatnosti kolem sebe, podílí

se na obecném úpadku. Našel jsem dokonce o Husovi báseň od Jaroslava Vrchlického. (O něm jsme se učili jako o velkánovi české poezie.) Báseň nahlížela do kostnické cely, kde odsouzený Hus čekal na bičice:

Ohnivou projdu branou
obrácen k vlasti zrak,
a střesu jednou ranou
tíž s těla, s duše mrak.
A vyjdu z žáru lázně,
jak vešel jsem v ni, čist.
Má duše nezná básně,
chci pravdu, tou jsem jist.

Poslední dvojverší, jímž jsem hodlal přednášku zakončit, se mi zdálo výstižné. Co může být větším činem než zemřít za pravdu, jíž jsem si jist?

Nadešel den schůzky a já po úvodní modlitbě a písni začal číst přednášku. Opravdovost Husovy osobnosti mě strhla a předpokládal jsem, že strhnu i své posluchače. Ale už po chvíli jsem zaznamenal, že děvčata si něco tichounce pošušká-

vají, zatímco za zády pana faráře, který se zájmem naslouchal, dva z mých milých bratří zjevně hráli námořní bitvu.

Asi v polovině svého proslovu jsem pochopil, že Husův osud (aspoň v mém podání) mé posluchače nezajímá ani nedojímá.

Jako ve svém nezdařeném pokusu o román jsem přeskočil prostředek a přednášku rychle ukončil, i Vrchlického vlastenecké básně jsem posluchače ušetřil. Cítil jsem se ponížen a potupen, dokonce více za zavražděného reformátora než sám za sebe, ale zároveň povznesen nad své posluchače. Bylo to jako narrare asello surdofabellam (vyprávět bajku hluchému oslu), jak si marnost svých pokusů něco někomu sdělit uvědomil už přede mnou Horatius.

Pokračování v příštím čísle

Klíma, Ivan. Moje šílené století. 1.vyd. Praha: Academia. Edice Paměť, sv.17, 526s. ISBN 978-80-200-1697-3. Úryvek vybrala *Bára Uličná*.